

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Σελίδες απάντησης: 5

Σελίδες συνημμένων:

Σύνολο σελίδων:

Αθήνα 18/1/ 2019
Αριθμ. Πρωτ.: 995/150628

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Ζημιές από φυτοπαθολογικές προσβολές σε αμπελοκαλλιέργειες της Π.Ε. Καβάλας»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 2933/31-10-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ν. Παναγιωτόπουλος**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σύμφωνα με τον ν. 3877/2010 (Α'160) «Σύστημα προστασίας και ασφάλισης της αγροτικής δραστηριότητας», στην ασφάλιση του ΕΛ.Γ.Α. υπάγονται συγκεκριμένοι φυσικοί κίνδυνοι που μπορεί να προκαλέσουν άμεσες ζημιές στη φυτική παραγωγή και ειδικότερα:

α) ο παγετός β) το χαλάζι γ) η ανεμοθύελλα δ) η πλημμύρα ε) ο καύσωνας και η ηλιακή ακτινοβολία στ) το χιόνι ζ) οι υπερβολικές ή άκαιρες βροχοπτώσεις η) οι κίνδυνοι από τη θάλασσα, καθώς, επίσης, οι ζημιές από αρκούδα, οι ζημιές από αγριογούρουνα στις περιοχές όπου προστατεύονται από τη συνθήκη RAMSAR, καθώς και οι ζημιές που προκαλούνται από άγρια κουνέλια στη φυτική παραγωγή της νήσου Λήμνου.

Σε εφαρμογή των διατάξεων του προαναφερθέντος νόμου, εκδόθηκε ο «Κανονισμός Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής για τον ΕΛ.Γ.Α.», όπως ισχύει σήμερα.

Ως εκ τούτου, ο παραγωγός, με τη Δήλωση Καλλιέργειας/Εκτροφής (ΔΚ/Ε) και την καταβολή του αντίστοιχου ασφαλιστρου προς τον ΕΛ.Γ.Α., ασφαρίζει τις καλλιέργειές του για τους συγκεκριμένους κινδύνους που προαναφέρθηκαν. Επομένως, του καταβάλλονται και οι σχετικές αποζημιώσεις για τυχόν ζημιές που έπληξαν τις καλλιέργειές του από τους εν λόγω κινδύνους.

Όσον αφορά στην ασφαλιστική κάλυψη που παρέχει ο ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α., καλύπτονται ασφαλιστικά και αποζημιώνονται μόνον οι άμεσες ζημιές που προξενούνται στην ηρτημένη παραγωγή των καλλιεργειών, οι οποίες αποδεδειγμένα προκαλούνται από τα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια που προαναφέρθηκαν (χαλάζι, καύσωνας κ.λπ.) στη φυτική παραγωγή της καλλιεργητικής περιόδου που συνέβη το ζημιογόνο αίτιο.

Επίσης, δεν καλύπτονται οι ζημιές (π.χ. ασθένειες), οι οποίες δευτερογενώς οφείλονται στα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια, καθώς και οι ζημιές που προξενούνται από άλλα, εκτός από τα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια, ανεξάρτητα εάν αυτά προηγούνται, ακολουθούν ή συμβαίνουν ταυτόχρονα με τα καλυπτόμενα ασφαλιστικά ζημιογόνα αίτια.

Σημειώνεται ότι από τις επισημάνσεις που διενεργήθηκαν από τις υπηρεσίες του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Καβάλας σε αμπελοκαλλιέργειες στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Καβάλας, διαπιστώθηκαν ζημιές από αίτια μη καλυπτόμενα από τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής του ΕΛ.Γ.Α. Ειδικότερα, αναφέρεται ότι διαπιστώθηκαν φυτοπαθολογικές προσβολές (μυκητολογικές και εντομολογικές) στις εν λόγω αμπελοκαλλιέργειες, αίτια, τα οποία, όπως προκύπτει ανωτέρω, δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.Γ.Α.

Ωστόσο, οι ανωτέρω ζημιές (ασθένειες-μειωμένη παραγωγή) δύναται να ενταχθούν σε πρόγραμμα χορήγησης Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ), αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, όπου απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ζημιά να οφείλεται σε θεομηνίες ή δυσμενείς καιρικές συνθήκες, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν, διότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης. Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου να τεκμηριωθεί η σοβαρότητα των ζημιών, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι οι προσβολές αυτές έχουν αποκτήσει επιδημικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να πληγεί μία περιοχή σε τέτοιον βαθμό, ώστε να υπάρχει αντίκτυπο στην οικονομία αυτής.

Για τον σκοπό αυτόν, έχει ορισθεί ένα κατώφλι ζημιάς, πέρα από το οποίο θεωρείται ότι η συγκεκριμένη ζημιά μπορεί να ενταχθεί σε καθεστώς ενισχύσεων. Το κατώτατο αυτό όριο έχει καθοριστεί στο 30% των ομοειδών ειδών του νομού-Π.Ε. σε σχέση με τη μέση απόδοση των προηγούμενων τριών ετών, με βάση τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας, τα οποία συλλέγονται από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) τον επόμενο χρόνο της συγκομιδής και δίνονται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ). Επιπλέον, να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης της προσβολής και, στη συγκεκριμένη περίπτωση, των φυτοπαθολογικών προσβολών.

Επιπρόσθετα και, σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, θα πρέπει να ισχύουν και τα κάτωθι:

- α) Να τεκμηριώνεται επιστημονικά από επιτροπή, η οποία ορίζεται από το ΥΠΑΑΤ, ότι η απώλεια της παραγωγής είναι αποτέλεσμα μίας δυσμενούς καιρικής συνθήκης (απαραίτητη προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας).
- β) Τα επίσημα μετεωρολογικά στοιχεία να επιβεβαιώνουν τον χαρακτηρισμό των καιρικών συνθηκών ως δυσμενών.
- γ) Να εγκριθεί η δαπάνη αντιστάθμισης των ζημιών από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Υποκαταστήματος ΕΛ.Γ.Α. Καβάλας, οι υπηρεσίες του εν λόγω Υποκαταστήματος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, διενήργησαν εκτεταμένες επισημάνσεις στα διάφορα στάδια εξέλιξης των αμπελοκαλλιεργειών στην ευρύτερη περιοχή της εν λόγω Π.Ε., ως προς το μέγεθος της ενδεχόμενης ζημιάς που μπορεί να προκληθεί εξαιτίας των φυτοπαθολογικών προσβολών.

Πρέπει να επισημανθεί ότι η καταβολή των Κρατικών Ενισχύσεων σκοπό έχει τη συνέχιση της αγροτικής δραστηριότητας των παραγωγών στις γεωργικοκτηνοτροφικές τους εκμεταλλεύσεις που υπέστησαν ζημιές, στηρίζοντας, με τον τρόπο αυτόν, την απώλεια του γεωργικού τους εισοδήματος για το επόμενο χρονικό διάστημα μετά τη ζημιά, έτσι ώστε το γεωργικό τους κεφάλαιο (φυτικό, πάγιο κ.λπ.) να επανέλθει σε παραγωγική δραστηριότητα.

Σε κάθε περίπτωση, οι σύγχρονες ανάγκες, η κλιματική αλλαγή που συντελείται, αλλά και οι ιδιαιτερότητες της ελληνικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, καταστούν επιβεβλημένη την αναμόρφωση του παρόντος γεωργοασφαλιστικού συστήματος, το οποίο πρέπει να υπακούει και να αντιστοιχεί σε ένα πλαίσιο αρχών με συγκεκριμένους στόχους, επιδιώκοντας τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στον αγρότη και λαμβάνοντας, παράλληλα, υπόψη και τις αλλαγές στις κλιματολογικές συνθήκες.

Όσον αφορά στην ένταξη νέων κινδύνων στους Κανονισμούς του ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι για να ενταχθεί ένας νέος κίνδυνος στην ασφάλιση του ΕΛ.Γ.Α., θα πρέπει να τηρηθούν τα οριζόμενα, τα οποία περιγράφονται στον ν. 3877/2010, ο οποίος διέπει το θεσμικό πλαίσιο για την αγροτική ασφάλιση της χώρας. Συγκεκριμένα, θα πρέπει:

- α) να προηγηθεί εκπόνηση επιστημονικής μελέτης,
- β) να διενεργηθεί αναλογιστική μελέτη, στην οποία, εκτός των άλλων, θα πρέπει να καθορίζονται το ύψος της δαπάνης και ο τρόπος κάλυψής της - αλλαγή ασφαλιστρού και
- γ) να εκδοθεί κατόπιν Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, όπου θα καθορίζονται ο χρόνος έναρξης και οι όροι κάλυψης των κινδύνων που δεν περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς Ασφάλισης του ΕΛ.Γ.Α.

Διευκρινίζεται ότι η εν λόγω διαδικασία απαιτεί τεχνική και οικονομική μελέτη για τις επιπτώσεις τόσο στις ασφαλιστικές εισφορές όσο και στη βιωσιμότητα του δημόσιου συστήματος γεωργικών ασφαλίσεων.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι, εκτός από την υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΛ.Γ.Α., η οποία παραμένει ως έχει, έχει θεσπιστεί η πρόσθετη ασφάλιση (ν. 3877/2010) για όσους επιθυμούν αυξημένη προστασία, καθώς και η προαιρετική ασφάλιση για κινδύνους που δεν περιλαμβάνονται στους υποχρεωτικά ασφαλιζόμενους κινδύνους του ΕΛ.Γ.Α.

Ο ΕΛ.Γ.Α., στο πλαίσιο αλλαγής του Κανονισμού του, έχει δώσει τη δυνατότητα, μέσω της ιστοσελίδας του, να κατατεθούν προτάσεις επί του υπάρχοντος Κανονισμού από παραγωγούς, φορείς, ομάδες και συνεταιρισμούς, προκειμένου να ληφθούν υπόψη, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που θα προκύψουν από τη νέα αναλογιστική μελέτη, με σκοπό την ένταξη νέων κινδύνων στην ασφαλιστική κάλυψη του ΕΛ.Γ.Α., υλοποιώντας ένα μόνιμο αίτημα του αγροτικού κόσμου. Η εν λόγω διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη. Μετά τη λήξη των επιμέρους διαδικασιών, όπως ορίζονται ανωτέρω, θα τεθούν σε ισχύ οι νέες αλλαγές.

Όσον αφορά στη χαλαζική προστασία με εναέρια μέσα, επισημαίνεται ότι το Εθνικό Πρόγραμμα Χαλαζικής Προστασίας (ΕΠΧΠ) με Εναέρια Μέσα έχει φορέα εφαρμογής τον ΕΛ.Γ.Α. και εφαρμόζεται στην Κεντρική Μακεδονία σε τμήματα των Π.Ε. Πέλλας, Ημαθίας, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης και Πιερίας, καθώς και στην Κεντρική Ελλάδα σε τμήματα των Π.Ε. Λάρισας, Καρδίτσας, Τρικάλων και Φθιώτιδας σε 5.200.000 στρέμματα (επεκτάθηκαν κατά 200.000 στρέμματα από την περίοδο 2004 έως 2013).

Η επιλογή των γεωργικών περιοχών εφαρμογής του εν λόγω Προγράμματος έγινε με απόφαση του Δ.Σ. του ΕΛ.Γ.Α., κατόπιν εισήγησης Ομάδας Εργασίας για τη Μίσθωση ενός Συστήματος Χαλαζικής Προστασίας με Εναέρια μέσα, που τις προσδιόρισε λαμβάνοντας υπόψη καλλιεργητικά, κλιματικά και οικονομικά (αποζημιώσεις ΕΛ.Γ.Α.) κριτήρια, σχηματίζοντας ενιαία σύνολα εκτάσεων, ικανού μεγέθους, οι οποίες βρίσκονται στη δόκιμη επιχειρησιακή δυνατότητα και εμβέλεια των μετεωρολογικών ραντάρ και των αεροπλάνων.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι ο ΕΛ.Γ.Α., επί σειρά ετών, είναι δέκτης αιτημάτων των αγροτών και των φορέων τους για την επέκταση εφαρμογής του Προγράμματος και σε άλλες περιοχές. Ωστόσο, όπως διευκρινίστηκε από τους υπηρεσιακούς παράγοντες του ΕΛ.Γ.Α. [Κέντρο Μετεωρολογικών Εφαρμογών (ΚΕΜΕ)], τα μέσα εφαρμογής του Προγράμματος επαρκούν οριακά για την εφαρμογή του στις ήδη οριοθετημένες περιοχές προστασίας και οποιαδήποτε γεωγραφική επέκταση απαιτεί επιπλέον μέσα και, κατά συνέπεια, επιπλέον κόστος.

Κατόπιν των ανωτέρω, δεν δύναται να υιοθετηθεί, στην παρούσα φάση, οποιαδήποτε επέκταση του Προγράμματος με τα Εναέρια Μέσα. Ωστόσο, στον βαθμό που υπάρξει ενδιαφέρον και πρόταση χρηματοδότησης του έργου από Περιφέρειες, ο ΕΛ.Γ.Α. προτίθεται να διαθέσει την τεχνογνωσία, τις υπηρεσίες του Κέντρου Μετεωρολογικών Εφαρμογών και το υλικό σποράς ως συμπράττων φορέας.

Όσον αφορά στο ασφαλιστικό έργο του ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι το εν λόγω έργο, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης του Οργανισμού, βασίζεται στην εκτίμηση των ζημιών από φυσικούς κινδύνους στις καλλιέργειες, η οποία πραγματοποιείται από τους γεωπόνους εκτιμητές του ΕΛ.Γ.Α. Τα στοιχεία πιστοποιημένων μετεωρολογικών σταθμών, όπως, για παράδειγμα, της ΕΜΥ, για τα οποία οι αγρότες οφείλουν να ενημερώνονται, δύναται να χρησιμοποιούνται συμβουλευτικά από τις Υπηρεσίες του ΕΛ.Γ.Α., χωρίς να αποτελούν αποκλειστική παράμετρο στις σχετικές αποφάσεις που λαμβάνονται κατόπιν της επιτόπιας εξέτασης των καλλιεργειών από τους γεωπόνους εκτιμητές.

Σύμφωνα με το ανωτέρω πλαίσιο και για την παροχή μετεωρολογικής πληροφορίας προς τα Υποκαταστήματα του ΕΛ.Γ.Α., πραγματοποιήθηκε από τον Οργανισμό η προμήθεια εξήντα πέντε (65) Ψηφιακών Μονάδων Μέτρησης και Καταγραφής της Θερμοκρασίας. Οι μονάδες αυτές διανεμήθηκαν σε επτά Υποκαταστήματα του ΕΛ.Γ.Α. (έξι στη Βόρεια Ελλάδα και ένα στο Υποκατάστημα ΕΛ.Γ.Α. Τρίπολης) και έχουν εγκατασταθεί σε περιοχές θυλάκων παγετού και υψηλών θερμοκρασιών, σύμφωνα με τα ιστορικά δεδομένα ζημιών στις καλλιέργειες που διαθέτει ο ΕΛ.Γ.Α. Σχεδιάζεται η κάλυψη και άλλων περιοχών της Επικράτειας (νότια Ελλάδα κ.λπ.) μέσω της εγκατάστασης Ψηφιακών Μονάδων Μέτρησης και Καταγραφής της Θερμοκρασίας, η δε επιλογή σχεδιάζεται σύμφωνα με τα αρχεία ζημιών του ΕΛ.Γ.Α.

Αναφορικά με τις ζημιές που προξενήθηκαν κατά το έτος 2018 (κυρίως πλημμύρες, χαλαζοπτώσεις) σε διάφορες καλλιέργειες της Π.Ε. Καβάλας, σημειώνεται ότι το έργο των εκτιμήσεων ολοκληρώθηκε. Τα πορίσματα θα κοινοποιηθούν σύντομα και θα ακολουθήσει η καταβολή των αποζημιώσεων στους δικαιούχους ασφαλιστικά ενήμερους παραγωγούς.

Όσον αφορά στη χορήγηση de minimis, επισημαίνεται ότι η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, μέχρι και το έτος 2020, προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1408/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, η Ελλάδα για την επταετία 2014-2020 μπορεί να χορηγήσει κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), οι οποίες να μην ξεπερνούν το ποσό των 109.260.000 €. Επισημαίνεται ότι ένα μεγάλο μέρος του ποσού αυτού έχει, ήδη, διατεθεί για την κάλυψη ενισχύσεων που δόθηκαν σε διάφορες κατηγορίες παραγωγών που επλήγησαν από ζημιές (ζημιές ροδάκινων από το εμπάργκο της Ρωσίας, ζημιές από φυσικές καταστροφές, όπως πυρκαγιές, ασθένειες, ακρίδες κ.λπ.). Το ύψος ενίσχυσης ανά ενιαία επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 15.000,00 € σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.

Για το πλαίσιο χορήγησης κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis), σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1408/2013, απαιτείται:

- α) η ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την αναγνώριση της ανάγκης χορήγησης της εν λόγω ενίσχυσης και
- β) ο υπολογισμός του συνολικού ποσού που θα χορηγηθεί.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1. Υπ. Οικονομικών - Γραφείο κ. Υπουργού
- 2. Βουλευτή κ. Ν. Παναγιωτόπουλο